

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Άρθρα

- «Οι υπάλληλοι νοσοκομείων δεν δικαιούνται να εξαιρεθούν από την υποχρέωση εμβολιασμού κατά της γρίπης επικαλούμενοι θρησκευτικούς λόγους» Eugene Volokh
- «Το Πειθαρχικό της ΕΣΗΕΑ και το “απειθάρχητο” δημοψήφισμα» Ξενοφών Κοντιιάδης – Αλκμήνη Φωτιάδου
- «Η σύσταση Εξεταστικής Επιτροπής είναι δικαίωμα της μειοψηφίας» Πέτρος Ι. Παραράς
- «Γιατί δεν ξεκινά η αναθεώρηση του Συντάγματος;» Γιώργος Σωτηρέλης
- «Ψήφος των αποδήμων ή “καθρεφτάκια” για ομογενείς;» Κώστας Πουλάκης
- «Η ψήφος των Ελλήνων του εξωτερικού» Χαράλαμπος Ανθόπουλος
- «Το ευρωπαϊκό κράτος δικαίου σε κρίση» Guy Verhofstadt

Νέες δραστηριότητες του Κέντρου Ευρωπαϊκού Συνταγματικού Δικαίου – Ιδρύματος Θεμιστοκλή και Δημήτρη Τσάτσου

Προγράμματα

- Justice Monitoring Project – ARMENIA

Εκδηλώσεις

- «The Future of Healthcare in Greece», 17/5/2016, Divani Caravel Hotel

Εκδόσεις

- Κ. Μενουδάκος, Χ. Ράμμος, Α. Σακελλαροπούλου, Ι. Σαρμάς, Χ. Κοσμίδης, Α. Φωτιάδου, Δικαστική δεοντολογία, ελευθερία του λόγου και προστασία της προσωπικότητας, Σάκκουλας, 2016, 70 σελ.

Οι υπάλληλοι νοσοκομείων δεν δικαιούνται να εξαιρεθούν από την υποχρέωση εμβολιασμού κατά της γρίπης επικαλούμενοι θρησκευτικούς λόγους

Eugene Volokh, Καθηγητής Δικαίου, Πανεπιστήμιο UCLA

Σύμφωνα με τον Νόμο για τα δικαιώματα των πολιτών, όπως τροποποιήθηκε το 1972, οι εργοδότες στον ιδιωτικό και τον δημόσιο τομέα οφείλουν να προβαίνουν σε εύλογες προσαρμογές στις εργασιακές υποχρεώσεις γενικής εφαρμογής, σεβόμενοι τις θρησκευτικές αντιρρήσεις των εργαζομένων, εφόσον ο σεβασμός αυτός δεν επιβάλλει υπέρμετρη επιβάρυνση τόσο στον εργοδότη όσο και σε τρίτους. Ο πήχης της υπέρμετρης επιβάρυνσης δεν είναι ιδιαίτερα υψηλός. Αν κάποια προσαρμογή υπερβαίνει μια ελάχιστη επιβάρυνση του εργοδότη, αυτός δεν υποχρεούται να προβεί σε αυτήν.

Στη πρόσφατη απόφαση *Robinson v. Children’s Hospital Boston* (D. Mass. Apr. 5, 2016) η Leontine Robinson, μια νοσοκομειακή υπάλληλος στο Παιδιατρικό Νοσοκομείο της Βοστώνης, η οποία ήταν η «πρώτη υπάλληλος του Νοσοκομείου που κατά κανόνα έρχεται σε επαφή με τους ασθενείς και την οικογένειά τους όταν φθάνουν στα επείγοντα» και η οποία άρα ερχόταν σε στενή φυσική εγγύτητα με τους ασθενείς, αιτήθηκε την εξαίρεσή της από τον κανόνα του νοσοκομείου που επέβαλε στους υπαλλήλους που φροντίζουν τους ασθενείς να εμβολιάζονται κατά της γρίπης. Η Robinson, πιστή του «Έθνους του Ισλάμ», δήλωσε ότι αντιτίθεται στον εμβολιασμό για θρησκευτικούς λόγους. Το Δικαστήριο δεν αμφισβήτησε ότι αυτό βασίζεται σε ειλικρινές θρησκευτικό συναίσθημα. Όμως το Δικαστήριο έκρινε ότι το Νοσοκομείο προσαρμόστηκε εύλογα στις αντιλήψεις της Robinson προσπαθώντας (μεταξύ άλλων) να τη βοηθήσει να βρει μια θέση που να μην απαιτεί την επαφή της με ασθενείς. Το Δικαστήριο συμπέρανε ότι η προσαρμογή που ζήτησε η Robinson –η εξαίρεσή της από τον υποχρεωτικό

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Άρθρα

- «Οι υπάλληλοι νοσοκομείων δεν δικαιούνται να εξαιρεθούν από την υποχρέωση εμβολιασμού κατά της γρίπης επικαλούμενοι θρησκευτικούς λόγους»
Eugene Volokh
- «Το Πειθαρχικό της ΕΣΗΕΑ και το “απειθάρχητο” δημοψήφισμα»
Ξενοφών Κοντιάδης – Αλκμήνη Φωτιάδου
- «Η σύσταση Εξεταστικής Επιτροπής είναι δικαίωμα της μειοψηφίας»
Πέτρος Ι. Παραράς
- «Γιατί δεν ξεκινά η αναθεώρηση του Συντάγματος;»
Γιώργος Σωτηρέλης
- «Ψήφος των αποδήμων ή «καθρεφτάκια» για ομογενείς;»
Κώστας Πουλάκης
- «Η ψήφος των Ελλήνων του εξωτερικού»
Χαράλαμπος Ανθόπουλος
- «Το ευρωπαϊκό κράτος δικαίου σε κρίση»
Guy Verhofstadt

εμβολιασμό όσων έρχονται σε επαφή με ασθενείς– θα επέβαλε υπέρμετρο βάρος στον εργοδότη.

Οι εργαζόμενοι στον τομέα της υγείας εκτίθενται σε υψηλό κίνδυνο να κολλήσουν γρίπη και μπορούν να προκαλέσουν θανάσιμο κίνδυνο εξαιτίας της εργασίας τους. Πολλοί ιατρικοί οργανισμοί υποστηρίζουν τον υποχρεωτικό εμβολιασμό των εργαζομένων στον τομέα της υγείας. Σύμφωνα με τα ιατρικά δεδομένα, η μοναδική αποτελεσματική επιλογή ενάντια στη μετάδοση της γρίπης είναι ο εμβολιασμός. Αντίστοιχα, το Υπουργείο απαιτεί όλα τα εγκεκριμένα από το κράτος νοσοκομεία να παρέχουν δωρεάν εμβολιασμό στους υπαλλήλους τους και να αναφέρουν ότι τήρησαν τον κανόνα αυτό.

Το Δικαστήριο έχει επίγνωση ότι σύμφωνα με τον Νόμο «τα νοσοκομεία δεν επιβάλλουν υποχρεωτικό εμβολιασμό σε υπαλλήλους αν: α) υπάρχουν αντενδείξεις που υποδεικνύουν ότι ο εμβολιασμός ενός συγκεκριμένου ατόμου ενέχει σοβαρούς κινδύνους για την υγεία του, β) ο εμβολιασμός αντίκειται στις θρησκευτικές πεποιθήσεις του ατόμου και γ) το άτομο αρνείται να εμβολιασθεί. Η Robinson δεν θεμελιώνει δικαίωμα με βάση τα παραπάνω και οι ρυθμίσεις αυτές δεν επηρεάζουν τη νομική ευθύνη του Νοσοκομείου. Όπως αναλύθηκε, ο νόμος προστατεύει τους εργαζόμενους από τις θρησκευτικές διακρίσεις, όμως επιτρέπει την εργοδοτική πολιτική εφόσον ο εργοδότης κατέβαλε εύλογη προσπάθεια προσαρμογής ή αν αποδείξει ότι μια τέτοια προσαρμογή θα αποτελούσε υπέρμετρη επιβάρυνση.

Στη συγκεκριμένη περίπτωση, υπό το πρίσμα της νομοθετικής ρύθμισης και του τρόπου με τον οποίο το Νοσοκομείο αντιλαμβάνεται τη συναίνεση στον εμβολιασμό ενάντια στη γρίπη, το Νοσοκομείο έλαβε την απόφαση να επιτύχει το ασφαλέστερο δυνατό περιβάλλον για τους ασθενείς του. Με εξαίρεση εκείνους για τους οποίους υπήρχαν ιατρικές αντενδείξεις, το Νοσοκομείο επιδίωξε να τηρήσει τον νόμο στον μέγιστο βαθμό, απαιτώντας να εμβολιάζονται όλα τα πρόσωπα που εργάζονται ή έχουν πρόσβαση σε χώρους θεραπείας των ασθενών.

Η Robinson εργάζονταν σε χώρο θεραπείας ασθενών. Εργαζόταν κοντά σε ασθενείς, καθισμένη κατά κανόνα κοντά τους ή ακουμπώντας τους κατά την εργασία της στην εισαγωγή ασθενών στο Νοσοκομείο. Στην περίπτωση που το Νοσοκομείο της επέτρεπε να μην εμβολισθεί αλλά να

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Άρθρα

- «Οι υπάλληλοι νοσοκομείων δεν δικαιούνται να εξαιρεθούν από την υποχρέωση εμβολιασμού κατά της γρίπης επικαλούμενοι θρησκευτικούς λόγους»
Eugene Volokh
- «Το Πειθαρχικό της ΕΣΗΕΑ και το “απειθάρχητο” δημοψήφισμα»
Ξενοφών Κοντιάδης – Αλκμήνη Φωτιάδου
- «Η σύσταση Εξεταστικής Επιτροπής είναι δικαίωμα της μειοψηφίας»
Πέτρος Ι. Παραράς
- «Γιατί δεν ξεκινά η αναθεώρηση του Συντάγματος;»
Γιώργος Σωτηρέλης
- «Ψήφος των αποδήμων ή “καθρεφτάκια” για ομογενείς;»
Κώστας Πουλάκης
- «Η ψήφος των Ελλήνων του εξωτερικού»
Χαράλαμπος Ανθόπουλος
- «Το ευρωπαϊκό κράτος δικαίου σε κρίση»
Guy Verhofstadt

διατηρήσει την εργασία της, το Νοσοκομείο θα έθετε σε κίνδυνο την υγεία ευάλωτων ασθενών. Το να επιτραπεί στη Robinson να αποφεύγει τους λιγότερο ευάλωτους ασθενείς και όχι τους υπόλοιπους δεν ήταν λειτουργικό. Θα επέβαλε στο Νοσοκομείο να καθορίζει τη ροή της εργασίας του βάσει αβέβαιων παραγόντων. Με αυτά τα δεδομένα, η αποδοχή της επιθυμίας της Robinson να επιτελεί τον ρόλο της ανεμβολίαστη αποτελεί υπέρμετρο βάρος, καθώς επιβάλλει παραπάνω από de minimis επιβάρυνση.

Θεωρώ την άποψη αυτή ορθή. Μπορεί κανείς να επιχειρηματολογήσει υπέρ ή κατά της νομοθετικής πρόβλεψης που αφορά τους θρησκευτικούς λόγους, αλλά η πρόβλεψη αυτή σαφέστατα απαιτεί αποκλειστικά διαρρυθμίσεις με ελάχιστο κόστος (η έννοια τους κόστους εδώ είναι ευρεία περιλαμβάνοντας τόσο τους κινδύνους για την υγεία όσο και το οικονομικό κόστος). Τα Δικαστήρια κατά κανόνα δίνουν αυτή την ερμηνεία στον νόμο, περιλαμβάνοντας αιτήματα που βασίζονται στη χριστιανική θρησκεία, στην παραδοσιακή μουσουλμανική θρησκεία, καθώς και στο Έθνος του Ισλάμ, όπως στη συγκεκριμένη περίπτωση.

(επιλογή-μετάφραση: Αλκμήνη Φωτιάδου)

<https://www.washingtonpost.com/news/volokh-conspiracy/, 14/4/2016>

Το Πειθαρχικό της ΕΣΗΕΑ και το “απειθάρχητο” δημοψήφισμα

Ξενοφών Κοντιάδης, Καθηγητής Δημοσίου Δικαίου στο Πανεπιστήμιο Πελοποννήσου, Πρόεδρος του Κέντρου Ευρωπαϊκού Συνταγματικού Δικαίου και Αλκμήνη Φωτιάδου, Δικηγόρος, Διδάκτορας Συνταγματικού Δικαίου

Η απόφαση του Πρωτοβάθμιου Πειθαρχικού Συμβουλίου της ΕΣΗΕΑ που επιβάλλει πειθαρχικές ποινές σε δημοσιογράφους για τη στάση τους κατά την περίοδο πριν από το δημοψήφισμα της 5ης Ιουλίου 2015 αποτελεί τον απόηχο μιας δημοψηφισματικής διαδικασίας που δεν ήταν σύμφωνη προς τις συνταγματικές και διεθνώς αποδεκτές προδιαγραφές για γνήσια δημοκρατική έκφραση της βούλησης του εκλογικού σώματος.

Το θέμα που τίθεται δεν είναι λοιπόν η ελευθερία έκφρασης των δημοσιογράφων γενικά, αλλά η προστασία της πληροφόρησης στο πλαίσιο της διεξαγωγής δημοψηφισμάτων. Ωστόσο ποιοι είναι ακριβώς οι κανόνες που διέπουν τα δημοψηφίσματα;

Η απουσία δημοψηφισματικής παράδοσης ίσως εξηγεί πώς ένα αμφίσημο ερώτημα, ο ελάχιστος χρόνος

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Άρθρα

- «Οι υπάλληλοι νοσοκομείων δεν δικαιούνται να εξαιρεθούν από την υποχρέωση εμβολιασμού κατά της γρίπης επικαλούμενοι θρησκευτικούς λόγους»
Eugene Volokh
- «Το Πειθαρχικό της ΕΣΗΕΑ και το “απειθάρχητο” δημοψήφισμα»
Ξενοφών Κοντιάδης – Αλκμήνη Φωτιάδου
- «Η σύσταση Εξεταστικής Επιτροπής είναι δικαίωμα της μειοψηφίας»
Πέτρος Ι. Παραράς
- «Γιατί δεν ξεκινά η αναθεώρηση του Συντάγματος;»
Γιώργος Σωτηρέλης
- «Ψήφος των αποδήμων ή “καθρεφτάκια” για ομογενείς;»
Κώστας Πουλάκης
- «Η ψήφος των Ελλήνων του εξωτερικού»
Χαράλαμπος Ανθόπουλος
- «Το ευρωπαϊκό κράτος δικαίου σε κρίση»
Guy Verhofstadt

διαβούλευσης, η απουσία μιας ανεξάρτητης επιτροπής ελέγχου του ίδιου του ερωτήματος, καθώς και ειδικών κανόνων για τη διεξαγωγή του διαλόγου και της ενημέρωσης, δεν προκάλεσαν έντονες αντιδράσεις, όπως θα συνέβαινε σε οποιαδήποτε ευρωπαϊκή χώρα με δημοψηφισματική κουλτούρα.

Στην Ιρλανδία και την Αγγλία, για παράδειγμα, πριν από τη διεξαγωγή δημοψηφισμάτων γίνεται διαβούλευση για το τιθέμενο ερώτημα, αλλά και για τους κανόνες που διέπουν την κάλυψη του προεκλογικού αγώνα από τα ΜΜΕ. Επίσης τίθενται όρια ως προς την επιτρεπόμενη στάση της κυβέρνησης, η οποία παραδοσιακά υπόκειται σε μια περίοδο *rigidite*, που επιβάλλει την αποχή από εκδηλώσεις υπέρ ή κατά του ζητήματος το οποίο έχει τεθεί σε δημοψήφισμα.

Οι ειδικοί κανόνες που διέπουν την κάλυψη ενός δημοψηφίσματος από τα ΜΜΕ αποσκοπούν να εναρμονίσουν το σεβασμό στην ελευθερία της έκφρασης με την ανάγκη ενημερωμένης διαβούλευσης πριν από το δημοψήφισμα. Τα διλήμματα είναι πολλά, και καλύπτουν όχι μόνο τις ειδησεογραφικές εκπομπές, αλλά ακόμη και τα «πρωινάδικα» ή τις σαπουνόπερες.

Στο δημοψήφισμα της 5ης Ιουλίου δεν υπήρχε επαρκής χρόνος αλλά ούτε και επαρκείς κανόνες για τη διαβούλευση. Το ίδιο το ερώτημα ήταν διφορούμενο και ανοιχτό σε πολλαπλές ερμηνείες. Στο πλαίσιο αυτό, η μοναδική δυνατότητα ενημέρωσης διασφαλιζόταν από την ευρύτερη δυνατή ελευθερία έκφρασης.

Η επιλεκτική τιμωρία δημοσιογράφων για τη στάση που τήρησαν στο δημοψήφισμα δεν αποτελεί μια απλή παραβίαση της ελευθερίας της έκφρασης. Η έλλειψη κανόνων για τη διαβούλευση πριν από τα δημοψηφίσματα και ο επιλεκτικός αποκλεισμός ορισμένων απόψεων από το διάλογο, μέσω της άνισης επιβολής υποχρέωσης ουδετερότητας υπό την απειλή κυρώσεων, δημιουργεί τις προϋποθέσεις για την πλήρη χειραγώγηση του δημοσίου διαλόγου και του εκλογικού σώματος.

πηγή: Athens Voice, 8/4/2016

Η σύσταση Εξεταστικής Επιτροπής είναι δικαίωμα της μειοψηφίας

Πέτρος Ι. Παραράς, Επίτιμος Αντιπρόεδρος του Συμβουλίου Επικρατείας, Καθηγητής Συνταγματικού Δικαίου

Με αφορμή την αποστροφή του δημοσ. Γ. Τερζή, ότι η πλειοψηφία που διαθέτει η Κυβέρνηση στη Βουλή μπορεί να αποκρούσει πρόταση της αξιωματικής αντιπολίτευσης

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Άρθρα

- «Οι υπάλληλοι νοσοκομείων δεν δικαιούνται να εξαιρεθούν από την υποχρέωση εμβολιασμού κατά της γρίπης επικαλούμενοι θρησκευτικούς λόγους»
Eugene Volokh
- «Το Πειθαρχικό της ΕΣΗΕΑ και το “απειθάρχητο” δημοψήφισμα»
Ξενοφών Κοντιάδης – Αλκμήνη Φωτιάδου
- «Η σύσταση Εξεταστικής Επιτροπής είναι δικαίωμα της μειοψηφίας»
Πέτρος Ι. Παραράς
- «Γιατί δεν ξεκινά η αναθεώρηση του Συντάγματος;»
Γιώργος Σωτηρέλης
- «Ψήφος των αποδήμων ή “καθρεφτάκια” για ομογενείς;»
Κώστας Πουλάκης
- «Η ψήφος των Ελλήνων του εξωτερικού»
Χαράλαμπος Ανθόπουλος
- «Το ευρωπαϊκό κράτος δικαίου σε κρίση»
Guy Verhofstadt

για σύσταση εξεταστικής επιτροπής (Καθ. 1.4.2016, σελ. 4), πρέπει να σημειωθούν τα εξής :

1. Η σύσταση εξετ. επιτροπής από μέλη της Βουλής αποτελεί, όπως όλοι οι συνταγματολόγοι δέχονται, δικαίωμα της μειοψηφίας και εντάσσεται, παραδοσιακά, στα μέσα κοινοβουλευτικού ελέγχου που αυτή διαθέτει, όπως ερωτήσεις, επερωτήσεις κλπ.
2. Στο σχετικό άρθρο 68 παρ. 2 Σ ορίζεται ότι: «Η Βουλή συνιστά από τα μέλη της εξεταστικές επιτροπές, με απόφασή της που λαμβάνεται με πλειοψηφία των δύο πέμπτων του συνόλου των βουλευτών, ύστερα από πρόταση του ενός πέμπτου του όλου αριθμού των βουλευτών».
3. Η κρατούσα ερμηνεία της διάταξης αυτής δέχεται, ακριβώς διότι πρόκειται περί δικαιώματος της μειοψηφίας (Minderheitenrechte), ότι για να κινηθεί η σχετική διαδικασία πρέπει να υπάρξει πρόταση τουλάχιστον 60 βουλευτών (δηλ. το 1/5 των 300), να γίνει συζήτηση στη Βουλή και να υπερψηφίσουν την πρόταση αυτή 120 τουλάχιστον βουλευτές (δηλ. τα 2/5 των 300), έστω και αν είναι περισσότεροι αυτοί που θα την καταψηφίσουν μέσα στη Βουλή. Ξεκάθαρο στο ζήτημα αυτό είναι το άρθρ. 44 γερμΣ, όπου ορίζεται ότι η Βουλή είναι υποχρεωμένη να συστήσει τέτοια επιτροπή, εφόσον το ζητήσει το ¼ των μελών της.
4. Το θέμα αυτό είχε τεθεί επίσημα τον Μάιο του 1987 από τον τότε αρχηγό της αξιωματικής αντιπολίτευσης, Κωνστ. Μητσοτάκη, ο οποίος με επιστολή του απευθύνθηκε σε εννέα καθηγητές δημοσίου δικαίου της εποχής εκείνης για σχετική Γνωμοδότηση. Εξ αυτών, οι Φ. Βεγλερής, Δημ. Κόρσος, Αριστ. Μάνεσης, Γ. Παπαδημητρίου, Αθ. Ράικος, Βασ. Σκουρής και Δημ. Τσάτσος απάντησαν, με πολυσέλιδη επιχειρηματολογία ο καθένας, ότι η σύσταση εξετ. επιτροπής είναι δικαίωμα της μειοψηφίας, οπότε αρκεί να υπερψηφίσουν την πρόταση 120 βουλευτές, ο δε Πρόεδρος της Βουλής είναι υποχρεωμένος να συστήσει την επιτροπή αυτή, κατ' αναλογία της δυνάμεως των κομμάτων. Μειοψήφισαν δύο: οι Γ. Κασιμάτης (νομικός σύμβουλος του τότε πρωθυπουργού) και Κ. Μαυριάς, βλ. περιοδικό «Το Σύνταγμα», τόμ. 14/1988, σελ. 35 επ. Την άποψη της πλειοψηφίας είχα ήδη διατυπώσει το 1985, βλ. Corpus II/1985, σελ. 273. Βλ., αντί άλλων, στον Μ. Morlok, in H. Dreier-Kommentar II, 2015³, σελ. 1214 και 1225 επ.
5. Το ζήτημα όμως περιπλέκεται ενόψει της διατύπωσης του άρθρου 144 παρ. 5 του Κανονισμού της Βουλής (ΚΒ), όπου ορίζεται ότι «Η απόφαση της Ολομέλειας

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Άρθρα

- «Οι υπάλληλοι νοσοκομείων δεν δικαιούνται να εξαιρεθούν από την υποχρέωση εμβολιασμού κατά της γρίπης επικαλούμενοι θρησκευτικούς λόγους»
Eugene Volokh
- «Το Πειθαρχικό της ΕΣΗΕΑ και το “απειθάρχητο” δημοψήφισμα»
Ξενοφών Κοντιάδης – Αλκμήνη Φωτιάδου
- «Η σύσταση Εξεταστικής Επιτροπής είναι δικαίωμα της μειοψηφίας»
Πέτρος Ι. Παραράς
- «Γιατί δεν ξεκινά η αναθεώρηση του Συντάγματος;»
Γιώργος Σωτηρέλης
- «Ψήφος των αποδήμων ή “καθρεφτάκια” για ομογενείς;»
Κώστας Πουλάκης
- «Η ψήφος των Ελλήνων του εξωτερικού»
Χαράλαμπος Ανθόπουλος
- «Το ευρωπαϊκό κράτος δικαίου σε κρίση»
Guy Verhofstadt

της Βουλής για τη σύσταση... της εξεταστικής επιτροπής λαμβάνεται με την απόλυτη πλειοψηφία των παρόντων, η οποία δεν μπορεί να είναι κατώτερη από τα δύο πέμπτα(2/5) του όλου αριθμού των βουλευτών». Η διάταξη όμως αυτή, που χρησιμοποιεί ανεπιτρέπτως διαφορετική φρασεολογία από αυτήν του Συντάγματος και οδηγεί έτσι υπέρ της μη επικρατησάσης γνώμης της ως άνω μειοψηφίας, ορθώς κρίνεται ότι εισάγει κανόνα αντίθετο με το Σύνταγμα, άρα δεν είναι εφαρμοστέα, αφού ο ΚΒ είναι κείμενο υποδεέστερης ισχύος σε σχέση με το Σύνταγμα.

6. Θεωρώ ότι ο ερμηνευτής του δικαίου οφείλει να επιλέγει λύση που να συμβαδίζει με τον σκοπό για τον οποίο τέθηκε η διάταξη που εδώ είναι και προφανής. Η αποκρουσμένη γνώμη οδηγεί σε αδυναμία εφαρμογής του άρθρ. 68 παρ. 2 Σ, όταν το ζητήσει η αντιπολίτευση, καίτοι πρόκειται για δικαίωμα της μειοψηφίας. Έτσι, ποτέ Κυβέρνηση και πλειοψηφία στη Βουλή δεν θα θελήσουν να συσταθεί επιτροπή από την αντιπολίτευση, άρα σε μας το μέσο αυτό κοινοβουλευτικού ελέγχου έχει ατονήσει! Άλλο είναι το θέμα ότι και η πλειοψηφία της Βουλής μπορεί να συστήσει τέτοια επιτροπή (Mehrheitsenquète) κατ' εφαρμογή της ίδιας διάταξης.

Εντεύθεν, την προσεχή Τετάρτη, 13 Απριλίου, που η Βουλή θα αποφασίσει για την σύσταση εξετ. επιτροπής που ζήτησε η Κυβέρνηση, πρέπει να προηγηθεί, ως χρονικώς πρότερη, η συζήτηση και η απόφαση της Βουλής για την σύσταση της επιτροπής που έχει ζητήσει η αξιωματική αντιπολίτευση και αναφέρεται και στον έλεγχο για τα capital controls. Αν ψηφίσουν υπέρ αυτής 120 βουλευτές, η σύσταση αυτής είναι υποχρεωτική για τον Πρόεδρο της Βουλής. Διαφορετικά, η άρνησή του παραβιάζει το Σύνταγμα, αλλά η ευθύνη του είναι μόνον πολιτική-κοινοβουλευτική. Θα ήταν όμως ο ΠτΒ υπόλογος και κατ' ουσίαν, μόνον αν υπήρχε στη Χώρα μας συνταγματικό δικαστήριο, ώστε να ελέγχεται η παράβαση και των διατάξεων του Συντάγματος που αναφέρονται στο οργανωτικό μέρος του, οι οποίες τώρα συστηματικά και αζημίως παραβιάζονται.

πηγή: «Καθημερινή», 13/4/2016

Γιατί δεν ξεκινά η αναθεώρηση του Συντάγματος;

Γιώργος Σωτηρέλης, Καθηγητής Συνταγματικού Δικαίου στο

www.cecl.gr

Επικοινωνία: centre@cecl.gr

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Άρθρα

- «Οι υπάλληλοι νοσοκομείων δεν δικαιούνται να εξαιρεθούν από την υποχρέωση εμβολιασμού κατά της γρίπης επικαλούμενοι θρησκευτικούς λόγους»
Eugene Volokh
- «Το Πειθαρχικό της ΕΣΗΕΑ και το “απειθάρχητο” δημοψήφισμα»
Ξενοφών Κοντιάδης – Αλκμήνη Φωτιάδου
- «Η σύσταση Εξεταστικής Επιτροπής είναι δικαίωμα της μειοψηφίας»
Πέτρος Ι. Παραράς
- «Γιατί δεν ξεκινά η αναθεώρηση του Συντάγματος;»
Γιώργος Σωτηρέλης
- «Ψήφος των αποδήμων ή “καθρεφτάκια” για ομογενείς;»
Κώστας Πουλάκης
- «Η ψήφος των Ελλήνων του εξωτερικού»
Χαράλαμπος Ανθόπουλος
- «Το ευρωπαϊκό κράτος δικαίου σε κρίση»
Guy Verhofstadt

[...] Κανένα κόμμα δεν φαίνεται να έχει συγκεκριμένη, ολοκληρωμένη και πειστική συνταγματική πολιτική. Μιλούν για την αναθεώρηση του Συντάγματος, αλλά όταν φτάνει η ώρα των συγκεκριμένων πρωτοβουλιών είτε περιάλλα τυρβάζουν είτε σφυρίζουν αδιάφορα είτε πετούν την μπάλα στην εξέδρα...

Όλα αυτά δεν σημαίνουν βέβαια ότι η συνταγματική αναθεώρηση είναι πανάκεια που μπορεί να λύσει από μόνη της τα σοβαρά προβλήματα της χώρας. Αυτό είναι απλώς μια εύκολη υπεκφυγή των κομμάτων. Ούτε ο περίφημος μετασχηματισμός του κράτους, τον οποίο κανείς δεν τόλμησε έως τώρα, αλλά ούτε και επί μέρους αλλαγές –όπως π.χ. αυτές που αφορούν το εκλογικό σύστημα ή την καταπολέμηση της πελατειακής συναλλαγής και του μαύρου χρήματος ή την αντιμετώπιση της διαπλοκής- χρειάζονται συνταγματική αναθεώρηση. Παρά ταύτα, συναρτώνται προσχηματικά με αυτήν, στο πλαίσιο μιας τακτικής που την έχω ονομάσει περιπαικτικά «το στρίβειν διά του Συντάγματος», παραφράζοντας τη γνωστή ατάκα του ελληνικού κινηματογράφου...

Ωστόσο, όσο απορριπτέος είναι ο συνταγματικός μαξιμαλισμός (πολλώ δε μάλλον όταν συνδέεται με τον συνταγματικό λαϊκισμό, που προπαγανδίζει μεγαλόστομα «συντακτική συνέλευση» ερήμην του άρθρου 110 του Συντάγματος) άλλο τόσο απορριπτέα είναι και η υποτίμηση της συνταγματικής αναθεώρησης. Και τούτο για δύο λόγους:

Πρώτον, διότι, αν παρ’ ελπίδα υπάρξει μια γενναία συμφωνία των πολιτικών δυνάμεων, προς την κατεύθυνση της συνολικής ανάταξης του πολιτικού και διοικητικού συστήματος, η συνταγματική αναθεώρηση μπορεί να αποτελέσει το επιστέγασμα και συνάμα τη μέγιστη δυνατή θεσμική θωράκισή της.

Δεύτερον, διότι, ούτως ή άλλως, υπάρχουν αρκετές προβληματικές πτυχές του θεσμικού μας οικοδομήματος, που απαιτούν άμεσες και πρόσφορες συνταγματικές παρεμβάσεις.

Θα μπορούσα να αναφερθώ, ενδεικτικά, πέρα από την πανθομολογούμενη πλέον ανάγκη να επανεξεταστεί η ποινική ευθύνη των υπουργών, στην αλλαγή του τρόπου ανάδειξης της ηγεσίας της Δικαιοσύνης και των Ανεξάρτητων Αρχών –για την οποία, κατά την άποψή μου, τον τελευταίο λόγο θα έπρεπε να έχει ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας– στη ρητή κατοχύρωση ουσιαστικού συνταγματικού ελέγχου των νόμων και των Πράξεων Νομοθετικού Περιεχομένου, τόσο από τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας όσο και από ένα επιτακτικά αναγκαίο, πλέον,

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Άρθρα

- «Οι υπάλληλοι νοσοκομείων δεν δικαιούνται να εξαιρεθούν από την υποχρέωση εμβολιασμού κατά της γρίπης επικαλούμενοι θρησκευτικούς λόγους»
Eugene Volokh
- «Το Πειθαρχικό της ΕΣΗΕΑ και το “απειθάρχητο” δημοψήφισμα»
Ξενοφών Κοντιάδης – Αλκμήνη Φωτιάδου
- «Η σύσταση Εξεταστικής Επιτροπής είναι δικαίωμα της μειοψηφίας»
Πέτρος Ι. Παραράς
- «Γιατί δεν ξεκινά η αναθεώρηση του Συντάγματος;»
Γιώργος Σωτηρέλης
- «Ψήφος των αποδήμων ή “καθρεφτάκια” για ομογενείς;»
Κώστας Πουλάκης
- «Η ψήφος των Ελλήνων του εξωτερικού»
Χαράλαμπος Ανθόπουλος
- «Το ευρωπαϊκό κράτος δικαίου σε κρίση»
Guy Verhofstadt

Συνταγματικό Δικαστήριο, στην οριστική και αμοιβαία επωφελή αποσαφήνιση των σχέσεων Κράτους - Εκκλησίας (με αποεκκλησιαστικοποίηση του πρώτου και αποκρατικοποίηση της δεύτερης) και στην κατάργηση των άνευ περιεχομένου πλέον Περιφερειακών Διοικήσεων, με παράλληλη καθιέρωση φορολογικής αποκέντρωσης, υπέρ της Τοπικής Αυτοδιοίκησης. Αν σε αυτά προστεθεί ένας λελογισμένος εμπλουτισμός του αντιπροσωπευτικού συστήματος με θεσμούς άμεσης λαϊκής συμμετοχής, σε συνδυασμό με την απαραίτητη, εν όψει των πρόσφατων δυσμενών συνεπειών της κρίσης, ενίσχυση του δεσμευτικού χαρακτήρα των κοινωνικών δικαιωμάτων, θα μπορούσαμε να έχουμε μια πολύ χρήσιμη συνταγματική αναθεώρηση, πέρα από μαξιμαλιστικές αλλά και από ισοπεδωτικές λογικές.

πηγή: «Εφημερίδα των Συντακτών», 17/4/2016

Ψήφος των αποδήμων ή «καθρεφτάκια» για ομογενείς;

Κώστας Πουλάκης, Γενικός γραμματέας του Υπουργείου Εσωτερικών & Διοικητικής Ανασυγκρότησης

Η Ελλάδα υπήρξε επί πολλές δεκαετίες χώρα «εξαγωγής» μεταναστών. Γι' αυτό και το ελληνικό νομικό σύστημα είναι προσανατολισμένο στη διατήρηση των δεσμών του απόδημου ελληνισμού με τη μητρόπολη, κι όχι άδικα, αφού οι Έλληνες του εξωτερικού αποτελούν πλούτο για τη χώρα.

Στο πλαίσιο αυτό εγγράφεται και η συνταγματική πρόβλεψη για την ψήφο των αποδήμων, «με επιστολική ψήφο ή άλλο πρόσφορο μέσο», εφόσον βέβαια ψηφιστεί από 200 βουλευτές ο σχετικός εφαρμοστικός νόμος.

Μια πρόβλεψη που υπάρχει εδώ και 15 χρόνια στο άρθρο 51 του Συντάγματος, χωρίς όμως ποτέ να εφαρμοστεί. Το ζήτημα της ψήφου των αποδήμων, εκτός από σημαντικές τεχνικές παραμέτρους (οι οποίες σε μια κορυφαία δημοκρατική διαδικασία δεν είναι ποτέ «τυπικές»), έχει και σημαντικές πολιτικές προεκτάσεις.

Μετά τη μαζική φυγή του πιο δυναμικού, ίσως, τμήματος της ελληνικής κοινωνίας προς το εξωτερικό, εξαιτίας της ύφεσης και της τρομακτικής ανεργίας, που ακολούθησαν την κρίση και τα μνημόνια, το θέμα αποκτά νέες διαστάσεις.

Μιλώντας πια για «απόδημους» δεν αναφερόμαστε (μόνο) στους δεύτερης και τρίτης γενιάς απογόνους των μεταναστών της δεκαετίας του 1910-20 ή του 1950-60, αλλά (και) σε ανθρώπους που έφυγαν πρόσφατα από τη χώρα και διατηρούν ισχυρότερους δεσμούς και, κυρίως,

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Άρθρα

- «Οι υπάλληλοι νοσοκομείων δεν δικαιούνται να εξαιρεθούν από την υποχρέωση εμβολιασμού κατά της γρίπης επικαλούμενοι θρησκευτικούς λόγους»
Eugene Volokh
- «Το Πειθαρχικό της ΕΣΗΕΑ και το “απειθάρχητο” δημοψήφισμα»
Ξενοφών Κοντιάδης – Αλκμήνη Φωτιάδου
- «Η σύσταση Εξεταστικής Επιτροπής είναι δικαίωμα της μειοψηφίας»
Πέτρος Ι. Παραράς
- «Γιατί δεν ξεκινά η αναθεώρηση του Συντάγματος;»
Γιώργος Σωτηρέλης
- «Ψήφος των αποδήμων ή “καθρεφτάκια” για ομογενείς;»
Κώστας Πουλάκης
- «Η ψήφος των Ελλήνων του εξωτερικού»
Χαράλαμπος Ανθόπουλος
- «Το ευρωπαϊκό κράτος δικαίου σε κρίση»
Guy Verhofstadt

υψηλότερο πολιτικό ενδιαφέρον γι' αυτήν.

Επίσης, η σύνθεση του απόδημου ελληνισμού είναι πολύ διαφορετική από εκείνη των προηγούμενων δεκαετιών, καθώς –εκτός των ελληνικών παροικιών της Αμερικής, της Γερμανίας, της Αυστραλίας κ.λπ.– υπάρχει πια μια κρίσιμη μάζα Ελλήνων κατοίκων του εξωτερικού, με διαφορετικά χαρακτηριστικά, που διαβιεί υπό ένα αρκετά πιο «προσωρινό» καθεστώς, αλλάζοντας συχνά πόλεις ή και χώρες, στο πλαίσιο ενός ούτως ή άλλως πιο «παγκοσμιοποιημένου» περιβάλλοντος.

Και βέβαια, δεν πρέπει να ξεχνάμε ότι η Ελλάδα είναι εδώ και πολύ καιρό χώρα υποδοχής μεταναστών και προσφύγων, πολλοί από τους οποίους ζουν ήδη επί δεκαετίες ανάμεσά μας και μοιράζονται την καθημερινότητά μας.

Ολες αυτές οι παράμετροι συνθέτουν ένα πολιτικό σκηνικό σύνθετο και ένα δυνάμει εκλογικό σώμα πολυάριθμο (περίπου το 1/6 του συνόλου), πολλών ταχυτήτων και διαφορετικού βαθμού σύνδεσης με τα ελληνικά πολιτικά πράγματα.

Και, επομένως, γεννούν τα αναπόφευκτα ερωτήματα που αναζητούν λύση με τη μέγιστη δυνατή συναίνεση: Ποιος πρέπει να αποφασίζει για τις τύχες αυτής της χώρας και, κατ' επέκταση, καθενός από τους κατοίκους της;

Πρέπει λόγου χάριν να τεθεί ένα μέγιστο χρονικό όριο αποχώρησης από την Ελλάδα, πέραν του οποίου δεν θα πρέπει κάποιος να διευκολύνεται να ψηφίζει, αν δεν είναι πρόθυμος να κάνει το μεγάλο ταξίδι για την Ελλάδα;

Ή να απαιτηθεί η ύπαρξη ελάχιστων έστω βιοτικών συμφερόντων στην Ελλάδα (π.χ. περιουσίας) για την εγγραφή στους ειδικούς εκλογικούς καταλόγους;

Και μήπως η διεύρυνση του εκλογικού σώματος θα πρέπει να είναι αμφίπλευρη, περιλαμβάνοντας –εκτός από τους απόδημους Έλληνες– και τους επί μακρόν διαμένοντες στην Ελλάδα αλλοδαπούς;

Επίσης, πρέπει οι απόδημοι Έλληνες να εκπροσωπούνται ως τέτοιοι, εκλέγοντας έναν μικρό αριθμό δικών τους βουλευτών και με ποιους ποσοτικούς και ποιοτικούς κανόνες; Ή η ψήφος τους θα προσμετράται απλώς στο εθνικό ποσοστό κάθε σχηματισμού;

Οι προβληματισμοί αυτοί και οι πολιτικές συνέπειες κάθε πιθανής επιλογής είναι αναγκαίο να αποτελέσουν αντικείμενο δημόσιας σε βάθος συζήτησης. Πολλώ δε μάλλον που στην εφαρμογή τους ανακύπτουν σημαντικά τεχνικά, νομικά και οικονομικά ζητήματα, με κορυφαίο, ασφαλώς, το ζήτημα της διασφάλισης του αδιάβλητου της διαδικασίας και του σεβασμού της ισότητας της ψήφου.

Υπάρχουν ήδη παραδείγματα από άλλες χώρες που

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Άρθρα

- «Οι υπάλληλοι νοσοκομείων δεν δικαιούνται να εξαιρεθούν από την υποχρέωση εμβολιασμού κατά της γρίπης επικαλούμενοι θρησκευτικούς λόγους»
Eugene Volokh
- «Το Πειθαρχικό της ΕΣΗΕΑ και το “απειθάρχητο” δημοψήφισμα»
Ξενοφών Κοντιάδης – Αλκμήνη Φωτιάδου
- «Η σύσταση Εξεταστικής Επιτροπής είναι δικαίωμα της μειοψηφίας»
Πέτρος Ι. Παραράς
- «Γιατί δεν ξεκινά η αναθεώρηση του Συντάγματος;»
Γιώργος Σωτηρέλης
- «Ψήφος των αποδήμων ή “καθρεφτάκια” για ομογενείς;»
Κώστας Πουλάκης
- «Η ψήφος των Ελλήνων του εξωτερικού»
Χαράλαμπος Ανθόπουλος
- «Το ευρωπαϊκό κράτος δικαίου σε κρίση»
Guy Verhofstadt

εφαρμόζουν αντίστοιχες διαδικασίες και, με δεδομένη την πολιτική βούληση ρύθμισης του θέματος, θα μπορούσαν να αξιοποιηθούν.

Προφανώς, όμως το ζήτημα αυτό –που επί 15 χρόνια έμεινε σε εκκρεμότητα, λόγω και μικροκομματικών υπολογισμών του τότε δικομματισμού– δεν αντιμετωπίζεται με «πυροτεχνήματα», σαν το εμφανώς προχειρογραμμένο σχέδιο που ετοίμασε, μαζί με τις βαλίτσες του, ο αρχηγός της αξιωματικής αντιπολίτευσης καθ’ οδόν προς την Αμερική, νομίζοντας ότι θα μοιράσει «καθρεφτάκια» στους ομογενείς.

Για ένα κορυφαίο θεσμικό ζήτημα εθνικής σημασίας όπως αυτό, πρέπει να προηγηθεί μια συλλογική και σε βάθος συζήτηση. Μια συζήτηση που, ιδανικά, πρέπει να ενταχθεί στον δημοκρατικό διάλογο για την εκ βάθρων αλλαγή του εκλογικού νόμου, τον οποίο έχει επιδιώξει και, σε κάθε περίπτωση, θα ξεκινήσει η κυβέρνηση.

πηγή: «Εφημερίδα των Συντακτών», 18/4/2016

Η ψήφος των Ελλήνων του εξωτερικού

Χαράλαμπος Ανθόπουλος, Αναπληρωτής Καθηγητής στο Ελληνικό Ανοικτό Πανεπιστήμιο

Οι Έλληνες πολίτες που βρίσκονται μόνιμα ή προσωρινά στο εξωτερικό και είναι ήδη εκλογείς, δηλαδή είναι εγγεγραμμένοι στα δημοτολόγια και στους εκλογικούς καταλόγους δήμου του ελληνικού κράτους, έχουν δικαίωμα ψήφου όπως και οι άλλοι Έλληνες πολίτες, αν και για πρακτικούς λόγους δεν είναι εύκολο να το ασκήσουν. Το άρθρο 51 παρ. 4 Συντ. που παρέχει τη δυνατότητα στον κοινό νομοθέτη να ορίσει τα σχετικά με την άσκηση του εκλογικού δικαιώματος των πολιτών αυτών δεν τους δίνει ένα δικαίωμα που δεν διαθέτουν, αλλά απλώς θέλει να καταστήσει εφικτή την άσκησή του στον τόπο της κατοικίας ή της διαμονής τους.

Η ρητή αυτή πρόβλεψη του Συντάγματος καθώς και η αυξημένη πλειοψηφία των 200 βουλευτών που απαιτείται για την ψήφιση του σχετικού νόμου, δικαιολογούνται από το γεγονός ότι η άσκηση του δικαιώματος αυτού, με οποιοδήποτε οργανωτικό σχήμα, μόνο κατά προσέγγιση μπορεί να είναι σύμφωνη με τις συνταγματικές εγγυήσεις που περιβάλλουν το δικαίωμα της ψήφου (π.χ. η επιστολική ψήφος, την οποία ρητά επιτρέπει το άρθρο 51 παρ. 4, δεν διασφαλίζει τη μυστικότητα της ψήφου *erga omnes*, ενδεχομένως ούτε και την ελευθερία της ψήφου).

Το κυρίως πρόβλημα όμως είναι άλλο και αφορά την επίδραση που μπορεί να έχει η ψήφος των εκατοντάδων

www.cecl.gr

Επικοινωνία: centre@cecl.gr

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Άρθρα

- «Οι υπάλληλοι νοσοκομείων δεν δικαιούνται να εξαιρεθούν από την υποχρέωση εμβολιασμού κατά της γρίπης επικαλούμενοι θρησκευτικούς λόγους»
Eugene Volokh
- «Το Πειθαρχικό της ΕΣΗΕΑ και το “απειθάρχητο” δημοψήφισμα»
Ξενοφών Κοντιάδης – Αλκμήνη Φωτιάδου
- «Η σύσταση Εξεταστικής Επιτροπής είναι δικαίωμα της μειοψηφίας»
Πέτρος Ι. Παραράς
- «Γιατί δεν ξεκινά η αναθεώρηση του Συντάγματος;»
Γιώργος Σωτηρέλης
- «Ψήφος των αποδήμων ή “καθρεφτάκια” για ομογενείς;»
Κώστας Πουλάκης
- «Η ψήφος των Ελλήνων του εξωτερικού»
Χαράλαμπος Ανθόπουλος
- «Το ευρωπαϊκό κράτος δικαίου σε κρίση»
Guy Verhofstadt

χιλιάδων Ελλήνων του εξωτερικού στη διαμόρφωση του τελικού εκλογικού αποτελέσματος.

Η πρόταση νόμου που κατέθεσε η Νέα Δημοκρατία και η οποία προβλέπει ψήφο σε «προξενικά» εκλογικά τμήματα και δικαίωμα επιλογής μόνον μεταξύ των ψηφοδελτίων Επικρατείας των κομμάτων, ενσωματώνει οργανικά την ψήφο των εκτός επικρατείας εκλογέων στο άθροισμα των ψήφων κάθε κόμματος στην επικράτεια.

Με τον τρόπο όμως αυτόν οι Έλληνες του εξωτερικού μπορούν να γίνουν οι καθοριστικοί ρυθμιστές της εκλογικής αναμέτρησης, ιδίως αν διατηρηθεί το bonus, έστω και μειωμένο. Αυτό όμως δεν θα το ήθελαν ούτε οι ίδιοι.

πηγή: «Έθνος», 13/4/2016

Το ευρωπαϊκό κράτος δικαίου σε κρίση

Guy Verhofstadt, τ. πρωθυπουργός του Βελγίου και Πρόεδρος της Συμμαχίας Φιλελευθέρων και Δημοκρατών για την Ευρώπη στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο

Από τα συντρίμια δύο παγκοσμίων πολέμων, οι ευρωπαϊκές χώρες ενώθηκαν για να ξεκινήσουν αυτό που θα γινόταν το μεγαλύτερο πείραμα ενοποίησης και συνεργασίας με κοινή κυριαρχία. Αλλά παρά τα εντυπωσιακά επιτεύγματά του στο πέρασμα των δεκαετιών, το ευρωπαϊκό οικοδόμημα τώρα κινδυνεύει με διάλυση. Μία ανεπίλυτη οικονομική κρίση, μία προσφυγική κρίση, ένα επιδεινούμενο περιβάλλον ασφάλειας και μία διαδικασία ολοκλήρωσης που έχει σταματήσει, έχουν δημιουργήσει σε ολόκληρη την Ευρώπη ένα τοξικό, ασταθές πολιτικό περιβάλλον στο οποίο ο λαϊκισμός και ο εθνικισμός ευδοκιμούν.

Ίσως η πιο ξεκάθαρη έκφραση αυτού είναι η διάβρωση του κράτους δικαίου στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Συγκεκριμένα δύο μέλη της ΕΕ, η Ουγγαρία και η Πολωνία, τώρα βάζουν σε κίνδυνο τις δύσκολα κατακτημένες ευρωπαϊκές δημοκρατικές νόρμες - και επομένως υπονομεύουν τον ίδιο τον σκοπό της ευρωπαϊκής ενσωμάτωσης. Στην Ουγγαρία, οι φιλελεύθερες - δημοκρατικές αξίες, δέχονται συστηματικές επιθέσεις από την κυβέρνηση του Βίκτορ Ορμπαν. Από τη στιγμή της επιστροφής του στην πρωθυπουργία το 2010, ο Ορμπαν έχει βάλει σταθερά την Ουγγαρία σε ένα αυταρχικό, εθνικιστικό μονοπάτι και έχει εκμεταλλευτεί την προσφυγική κρίση για να ενισχύσει μία νοοτροπία «πολιορκίας» που τον βοηθάει να διατηρήσει τη λαϊκή υποστήριξη.

Καθ' οδόν, θεμελιώδη δικαιώματα αγνοούνται, η ελευθερία των μέσων ενημέρωσης περιορίζεται, οι

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Άρθρα

- «Οι υπάλληλοι νοσοκομείων δεν δικαιούνται να εξαιρεθούν από την υποχρέωση εμβολιασμού κατά της γρίπης επικαλούμενοι θρησκευτικούς λόγους»
Eugene Volokh
- «Το Πειθαρχικό της ΕΣΗΕΑ και το “απειθάρχητο” δημοψήφισμα»
Ξενοφών Κοντιάδης – Αλκμήνη Φωτιάδου
- «Η σύσταση Εξεταστικής Επιτροπής είναι δικαίωμα της μειοψηφίας»
Πέτρος Ι. Παραράς
- «Γιατί δεν ξεκινά η αναθεώρηση του Συντάγματος;»
Γιώργος Σωτηρέλης
- «Ψήφος των αποδήμων ή “καθρεφτάκια” για ομογενείς;»
Κώστας Πουλάκης
- «Η ψήφος των Ελλήνων του εξωτερικού»
Χαράλαμπος Ανθόπουλος
- «Το ευρωπαϊκό κράτος δικαίου σε κρίση»
Guy Verhofstadt

πρόσφυγες δαιμονοποιούνται και ο Ορμπαν κάνει ό,τι περνάει από το χέρι του για να αποδυναμώσει την ΕΕ. Οι προσπάθειες των ευρωπαϊκών θεσμών να πείσουν τον Ορμπαν να αλλάξει πορεία, τον έχουν μόνο ενθαρρύνει να προχωρήσει σε περαιτέρω αγριότητες κατά των δημοκρατικών νορμών. Στο μεταξύ, μια δημοκρατική κρίση έχει ξεσπάσει και στην Πολωνία, ξεκινώντας από τον περασμένο Οκτώβριο, όταν το κόμμα Νόμος και Δικαιοσύνη (PiS), ένα ευρωσκεπτικιστικό κόμμα αντίθετο στη μετανάστευση, εξασφάλισε ξεκάθαρη κοινοβουλευτική πλειοψηφία υποσχόμενο να εφαρμόσει λαϊκιστικές οικονομικές πολιτικές, «βάζοντας την Πολωνία πρώτη». Ωστόσο, μετά τις εκλογές, το PiS άρχισε να επιτίθεται στο ίδιο το σύνταγμα. Η Ουγγαρία και η Πολωνία οδηγούν την ακροδεξιά ατζέντα που κατακλύζει την Ευρώπη και την οποία ακολουθούν κόμματα που εκμεταλλεύονται το πολιτικό κενό που δημιουργείται από την αποτυχία της Ευρώπης να διευθετήσει την οικονομική και προσφυγική κρίση. Πώς γίνεται να αναστραφεί η κατάσταση; Στις δημοκρατικές χώρες είναι απαραίτητο οι εχθροί της δημοκρατίας να πολεμούνται με δημοκρατικά μέσα. Είναι απαραίτητο ο έξω κόσμος να εντυπωσιάσει τον ουγγρικό και πολωνικό λαό, κάνοντας τους να καταλάβουν ότι σε έναν παγκοσμιοποιημένο κόσμο ο εθνικισμός προσφέρει μόνο ένα ψευδές αίσθημα ασφάλειας και οικονομική ασημαντότητα.

Και οι δύο χώρες, στην καρδιά της Ευρώπης, που έχουν επωφεληθεί σε όλους τους τομείς από τη συμμετοχή τους στην ΕΕ, δεν θα πρέπει να πετάξουν την ευκαιρία να σημειώσουν περαιτέρω πρόοδο. Οι Ούγγροι και οι Πολωνοί απέρριψαν τη διεθνή απομόνωση το 1989. Μετά την πτώση του Σιδηρού Παραπετάσματος και οι δύο χώρες έγιναν σύμμαχοι του NATO πριν ακόμη γίνουν κράτη μέλη της ΕΕ. Όλοι μας και συγκεκριμένα οι λαοί της Ουγγαρίας και της Πολωνίας, πρέπει να μην ξεχνάμε ότι το NATO, όπως και η ΕΕ, βασίστηκαν στις θεμελιώδεις αρχές της δημοκρατίας, της ατομικής ελευθερίας και του κράτους δικαίου. Μία κυβέρνηση που βάζει σε κίνδυνο αυτές τις αρχές, βάζει σε κίνδυνο την ενότητα και την αλληλεγγύη της συμμαχίας.

Είναι επομένως σημαντικό οι Ηνωμένες Πολιτείες και άλλοι σύμμαχοι του NATO να επέμβουν τώρα και να επιμείνουν για την προστασία των δημοκρατικών ελέγχων και ισορροπιών. Οι κυβερνήσεις δημιουργούνται και διαλύονται και οι πολιτικοί έρχονται και φεύγουν. Αλλά οι δημοκρατικοί θεσμοί πρέπει να προστατεύονται από την πολιτική παρέμβαση. Αν η Ουγγαρία και η Πολωνία έθεταν σήμερα υποψηφιότητα ένταξης στην ΕΕ, δεν θα

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Άρθρα

- «Οι υπάλληλοι νοσοκομείων δεν δικαιούνται να εξαιρεθούν από την υποχρέωση εμβολιασμού κατά της γρίπης επικαλούμενοι θρησκευτικούς λόγους»
Eugene Volokh
- «Το Πειθαρχικό της ΕΣΗΕΑ και το “απειθάρχητο” δημοψήφισμα»
Ξενοφών Κοντιάδης – Αλκμήνη Φωτιάδου
- «Η σύσταση Εξεταστικής Επιτροπής είναι δικαίωμα της μειοψηφίας»
Πέτρος Ι. Παραράς
- «Γιατί δεν ξεκινά η αναθεώρηση του Συντάγματος;»
Γιώργος Σωτηρέλης
- «Ψήφος των αποδήμων ή “καθρεφτάκια” για ομογενείς;»
Κώστας Πουλάκης
- «Η ψήφος των Ελλήνων του εξωτερικού»
Χαράλαμπος Ανθόπουλος
- «Το ευρωπαϊκό κράτος δικαίου σε κρίση»
Guy Verhofstadt

Νέες δραστηριότητες του Κέντρου Ευρωπαϊκού Συνταγματικού Δικαίου – Ιδρύματος Θεμιστοκλή και Δημήτρη Τσάτσου

Προγράμματα

- Justice Monitoring Project – ARMENIA

γινόντουσαν δεκτές. Οι λαοί τους πρέπει αναλογιστούν τι σημαίνει αυτό. Οι ηγέτες τους υποστηρίζουν ότι προστατεύουν τα εθνικά τους συμφέροντα. Αλλά είναι πραγματικά συμφέρον για αυτές τις χώρες να απομονωθούν από το NATO και την υπόλοιπη Ευρώπη;

πηγή: «Το Βήμα», 15/4/2016

Νέες δραστηριότητες του Κέντρου Ευρωπαϊκού Συνταγματικού Δικαίου – Ιδρύματος Θεμιστοκλή και Δημήτρη Τσάτσου

Προγράμματα

● “Justice Monitoring Project – ARMENIA”

Το Κέντρο Ευρωπαϊκού Συνταγματικού Δικαίου – Ίδρυμα Θεμιστοκλή και Δημήτρη Τσάτσου (www.cecl.gr) σε συνεργασία με την Public Administration International (PAI), υλοποιεί πρόγραμμα στην Αρμενία με τίτλο «Justice Monitoring Project».

Το έργο χρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση και υλοποιείται για λογαριασμό του Υπουργείου Δικαιοσύνης της Αρμενίας από την 1η Φεβρουαρίου 2016 έως το τέλος Νοεμβρίου 2018.

Ο στόχος του προγράμματος είναι διττός. Αφενός αποσκοπεί να υποστηρίξει τους φορείς που εμπλέκονται στην απονομή δικαιοσύνης για τη χάραξη πολιτικής βασισμένης στην εμπειριστατωμένη γνώση. Αυτό επιτυγχάνεται μέσω της δημιουργίας ενός αξιόπιστου συστήματος ανάλυσης των δεδομένων αναφορικά με τις ανάγκες των ατόμων στον τομέα της δικαιοσύνης, την εμπειρία τους σχετικά με την παροχή υπηρεσιών δικαιοσύνης και τις απαιτήσεις τους αναφορικά με το κράτος δικαίου και την απονομή δικαιοσύνης. Αφετέρου, στοχεύει να παρέχει υποστήριξη στην κυβέρνηση προκειμένου να εκπληρώνει τις υποχρεώσεις της βάσει του Άρθρου 3 της Ευρωπαϊκής Σύμβασης για τα Ανθρώπινα Δικαιώματα, που αφορά ειδικότερα την απαγόρευση των βασανιστηρίων και να συμμορφώνεται με τις υποδείξεις της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για την Πρόληψη των Βασανιστηρίων.

Στο πλαίσιο αυτό το πρόγραμμα φιλοδοξεί να προχωρήσει

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Νέες δραστηριότητες του Κέντρου Ευρωπαϊκού Συνταγματικού Δικαίου – Ιδρύματος Θεμιστοκλή και Δημήτρη Τσάτσου

Προγράμματα

- Justice Monitoring Project – ARMENIA

Εκδηλώσεις

- «The Future of Healthcare in Greece», 17/5/2016, Divani Caravel Hotel

στις ακόλουθες ενέργειες:

- α) Δημιουργία εκτεταμένης βάσης έγκυρων και αξιόπιστων ποσοτικών και ποιοτικών δεδομένων σχετικά με τις ανάγκες των ατόμων και την πρακτική στον τομέα της δικαιοσύνης
- β) Ανάπτυξη ικανοτήτων των κυβερνητικών φορέων σχετικά με τη συλλογή, ανάλυση και αξιοποίηση δεδομένων επί των διαδικασιών τήρησης της δικαιοσύνης
- γ) Ενίσχυση των δυνατοτήτων των οργανώσεων της κοινωνίας των πολιτών στον τομέα της δικαιοσύνης, προκειμένου να χρησιμοποιούν κατάλληλα αποδεικτικά στοιχεία για να συμμετάσχουν στις διαδικασίες μεταρρύθμισης
- δ) Παροχή βοήθειας για τον προσδιορισμό των αναγκαίων μεταρρυθμίσεων στον τομέα της δικαιοσύνης, την εφαρμογή των μεταρρυθμίσεων αυτών και την αξιοποίησή τους για την κατάρτιση εισαγγελέων και δικηγόρων
- ε) Συμβουλευτική υποστήριξη σχετικά με την εφαρμογή των συστάσεων της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για την Πρόληψη των Βασανιστηρίων, συνδρομή στον σχεδιασμό σχετικής νομοθεσίας και στη διενέργεια ελέγχου συμμόρφωσης με τις υποδείξεις της Επιτροπής.

Αν ενδιαφέρεστε για συμμετοχή στο πρόγραμμα ή για περισσότερες πληροφορίες μπορείτε να επικοινωνήσετε με την Εκτελεστική Διευθύντρια του Ιδρύματος Τσάτσου κυρία Μαρία Μουσομούτη (centre@cecl.gr)

Εκδηλώσεις

- «The Future of Healthcare in Greece», 17/5/2016, Divani Caravel Hotel

Το Συνέδριο πραγματοποιείται για έκτη συνεχή χρονιά και αποτελεί το σημαντικότερο ετήσιο forum για τις πολιτικές υγείας στη χώρα μας.

Το φετινό Συνέδριο εστιάζει στις μεγάλες προκλήσεις των εθνικών συστημάτων υγειονομικής περίθαλψης στην Ευρωπαϊκή Ένωση και ιδιαιτέρως στην Ελλάδα, υπό το πρίσμα και του κρίσιμου προσφυγικού και μεταναστευτικού ζητήματος, ειδικότερα σε ό,τι έχει να κάνει με την υγεία. Οι μεγάλες προκλήσεις στις οποίες καλείται να ανταποκριθεί το Σύστημα Υγείας, η εξασφάλιση της βιωσιμότητας του σε περίοδο παρατεταμένης ύφεσης και η οργάνωση και χρηματοδότησή του αποτελούν επίσης καίρια ζητήματα που θα συζητηθούν στο Συνέδριο.

Το Συνέδριο πραγματοποιείται υπό την αιγίδα του

www.cecl.gr

Επικοινωνία: centre@cecl.gr

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Νέες δραστηριότητες του Κέντρου Ευρωπαϊκού Συνταγματικού Δικαίου – Ιδρύματος Θεμιστοκλή και Δημήτρη Τσάτσου

Εκδηλώσεις

- «The Future of Healthcare in Greece», 17/5/2016,
Divani Caravel Hotel

Πανεπιστημίου Πελοποννήσου και σε συνεργασία με το Κέντρο Ευρωπαϊκού Συνταγματικού Δικαίου, την International Society for Pharmacoconomics and Outcomes Research, τον Σύνδεσμο Φαρμακευτικών Επιχειρήσεων Ελλάδος και την Πανελλήνια Ένωση Φαρμακοβιομηχανίας.

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ

9.00 - 9.15: Welcome and Introductory Remarks

9.15 - 9.30: *Keynote Speech*

Andreas Xanthos, Minister of Health

09:30 - 11:15 SESSION 1 / MIGRATION AND HEALTH

Chair: Dr. Meletios - Athanassios Dimopoulos, Rector of the National and Kapodistrian University of Athens

Introductory Speech

John Mouzalas*, Minister of Migration and Home Affairs

Roundtable Discussion

Ska Keller*, Member of the European Parliament, Vice Chair, Group of the Greens-European Free Alliance

- **Ioannis Baskozos**, Secretary General of Public Health
- **Philippe Leclerc**, United Nations High Commissioner NHCRC Representative in Greece
- **Nikolaos Papaefstathiou**, Chief of National Health Operations Center
- **Theofilos Rosenberg**, President of Hellenic Center for Disease Control and Prevention, Associate Professor of Surgery, Head of the MSc "International Medicine/Health Crisis Management", National and Kapodistrian University of Athens
- **Hara Tziouvara**, Paediatrician, Board Member, Médecins du Monde - Greece

11:45 - 13.15 SESSION 2 / HEALTHCARE SYSTEM CHALLENGES - A MAP TO SURVIVE

Chair: John Yfantopoulos, Professor of Social Policy, Director of Graduate Program of Health Economics, University of Athens, ISPOR Greek Chapter President

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Νέες δραστηριότητες του Κέντρου Ευρωπαϊκού Συνταγματικού Δικαίου – Ιδρύματος Θεμιστοκλή και Δημήτρη Τσάτσου

Εκδηλώσεις

- «The Future of Healthcare in Greece», 17/5/2016, Divani Caravel Hotel

Introductory Speech

Stefano Di Biase, Senior Consultant, Thought Leadership, IMS Health

Roundtable Discussion

- **Dr. Silviu Domente***, National Professional Officer, Health Systems, World Health Organization (WHO)
- **Valerie Paris**, Senior Health Policy Analyst, Health Division, OECD
- **Nicola Bedlington**, Secretary General, European Patients Forum (EPF)
- **Charitini Stavropoulou**, Senior Lecturer in Health Management, City University London

14:15 - 16:00 SESSION 3 / FINANCIAL CRISIS AND SUSTAINABILITY OF HEALTHCARE SYSTEMS

Chair: **Kyriakos Souliotis**, Assistant Professor of Health Policy at the Faculty of Social Sciences, University of Peloponnese

Introductory Speech

Euklides Tsakalotos*, Minister of Economy

Roundtable Discussion

- **Panos Kanavos**, Associate Professor in International Health Policy, Department of Social Policy, Programme Director, Medical Technologies, Deputy Director at LSE Health, London School of Economics
- **Peter Paul Borg***, Senior Health Economist, European Commission, DG SANTE, Unit Healthcare Systems
- **Sotiris Bersimis***, President of EOPYY
- **Michael Chletsos**, Associate Professor, Department of Economics, University of Ioannina
- **Riccardo Canevari**, President and Managing Director, Novartis Hellas

16:00 - 17.45 SESSION 4 / FROM AUSTERITY TO GROWTH: THE GREATEST CHALLENGE FOR HEALTHCARE SECTOR

Chair: **Mary Geitona**, Vice President, Department of Social & Educational Policy, Associate Professor of Health Economics, University of Peloponnese

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Νέες δραστηριότητες του Κέντρου Ευρωπαϊκού Συνταγματικού Δικαίου – Ιδρύματος Θεμιστοκλή και Δημήτρη Τσάτσου

Εκδηλώσεις

- «The Future of Healthcare in Greece», 17/5/2016, Divani Caravel Hotel

Εκδόσεις

- Κ. Μενουδάκος, Χ. Ράμμος, Α. Σακελλαροπούλου, Ι. Σαρμάς, Χ. Κοσμίδης, Α. Φωτιάδου, Δικαστική δεοντολογία, ελευθερία του λόγου και προστασία της προσωπικότητας, Σάκκουλας, 2016, 70 σελ.

Introductory Speech

Theodora Tzakri, Deputy Minister of Industry, Ministry of Economy, Development and Tourism

Keynote Speech

Jim Sage, President of PhRMA Innovation Forum, President & CEO Pfizer Hellas

Roundtable Discussion

- **Nikolaos Vettas**, Professor of Economics, Department of Economics, Athens University of Economics and Business, General Director of IOBE
- **Yorgos Aronis***, Head of Athens Office, European Investment Bank
- **Pascal Apostolidis**, President of Hellenic Association of Pharmaceutical Companies
- **Theodoros Tryfon**, President PEF
- **Konstantinos Deligiannis**, General Manager, General Electric HealthCare

18:00 - 18:15: CONCLUDING REMARKS

John Yfantopoulos, Professor of Social Policy, Director of Graduate Program of Health Economics, University of Athens, ISPOR Greek Chapter President

Nikos Polyzos, Professor of Health Management, Department of Social Administration, University of Thrace

**Tentative program planning is based on proposals, which are subject to change*

Εκδόσεις

- Κ. Μενουδάκος, Χ. Ράμμος, Α. Σακελλαροπούλου, Ι. Σαρμάς, Χ. Κοσμίδης, Α. Φωτιάδου, Δικαστική δεοντολογία, ελευθερία του λόγου και προστασία της προσωπικότητας, Πρόλογος Ξ. Κοντιάδη, Σάκκουλας 2016, 70 σελ.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Νέες δραστηριότητες του Κέντρου Ευρωπαϊκού Συνταγματικού Δικαίου – Ιδρύματος Θεμιστοκλή και Δημήτρη Τσάτσου

Εκδόσεις

- Δικαστική δεοντολογία, ελευθερία του λόγου και προστασία της προσωπικότητας, Σάκκουλας, 2016, 70 σελ.

Θα ήταν ορθό να δεχθούμε ότι ο δικαστής είναι απροστάτευτος απέναντι στην προσβολή της προσωπικότητάς του;

Ποια είναι τα όρια της ανεκτής κριτικής;

Ποια είναι τα μέσα προστασίας του δικαστή από προσωπικές προσβολές;

Πρέπει να τυγχάνει ειδικής προστασίας ο δικαστής όταν αποφασίζει να εισέλθει στον δημόσιο διάλογο;

Τι σημαίνει υποχρέωση αυτοσυγκράτησης του δικαστή;

Τι επίδραση στον δημόσιο διάλογο μπορεί να έχει η υποβολή εγκλήσεων από τον θιγόμενο δικαστή προς τους ασκούντες κριτική;

[από τον Πρόλογο του βιβλίου]